

Inklúzia, Bagarova 20, 841 01 Bratislava

Výročná správa o činnosti - Podporný kruh
Integračné centrum
2023

Bratislava, 2023

Obsah

1. Identifikačné údaje organizácie.....	3
2. Poslanie organizácie.....	4
3. Prijímateľ sociálnej služby.....	6
4. Personálne zabezpečenie v Podpornom kruhu.....	7
5. Činnosť Podporného kruhu.....	8
6. Krátkodobé a dlhodobé ciele.....	13
7. Súhrn dosiahnutých výsledkov činnosti a ich hodnotenie 2019.....	14
8. Prílohy.....	16

1. Identifikačné údaje organizácie

INKLÚZIA

Adresa organizácie:

Panenská 29, 811 03 Bratislava

Štatutárny zástupca:

PhDr. Viera Záhorcová, PhD.

Miesto poskytovania sociálnych služieb:

Podporný kruh, Bagarova 20, 841 01 Bratislava

Druh sociálnych služieb:

Integračné centrum

Forma sociálnych služieb:

Ambulantná

Prijímateľ sociálnej služby:

Klient s ťažkým zdravotným postihnutím a nepriaznivým zdravotným stavom

Hlavné činnosti:

Sociálna rehabilitácia

Základné sociálne poradenstvo

Utváranie podmienok na pracovnú terapiu

Utváranie podmienok na záujmovú činnosť

2. Poslanie organizácie

Poslanie a hlavné ciele združenia Inklúzia

Inklúzia ako pojem predstavuje istú formu začlenenia klienta so špecifickými potrebami do plnohodnotného života. Samotný proces zabezpečuje klientovi, ktorý je ohrozený rizikom chudoby či sociálnej exklúzie, aby získal príležitosť plnej participácie na ekonomickom, sociálnom a kultúrnom živote.

Občianske združenie Inklúzia je mimovládnu organizáciou, ktorá zameriava svoju činnosť hlavne na podporu zdravotne postihnutých osôb v sociálnej inklúzii. Tiež sa zameriava na tvorbu a šírenie modelových kvalitných sociálnych služieb a rovnako vidí svoj zmysel a poslanie aj v práci s verejnosťou, a to pri presadzovaní kvalitných životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím. OZ Inklúzia si za cieľ stanovila aj podporovať zamestnávanie znevýhodnených skupín na trhu práce, hlavne osôb so zdravotným postihnutím, vytvárať a šíriť nové modely integrácie osôb so zdravotným postihnutím do bežného života.

Občianske združenie Inklúzia vzniklo v roku 2001. Významným projektom Inklúzie je zriadenie a prevádzkovanie chránenej dielne Kaviareň Radnička v centre mesta Bratislavy, ktorá zamestnáva ako čašníkov ľudí s mentálnym postihnutím, čím im dáva príležitosť profesijne sa realizovať. Výkonu čašnickej profesie predchádzala niekoľkomesačná príprava, ktorú vybraní klienti absolvovali. Cieľom tejto prevádzky je podporiť znevýhodnených ľudí so zdravotným postihnutím na ich ceste k plnej participácii na spoločenskom živote, vo svojom meste, tam, kde žijú.

Okrem chránenej dielne Kaviareň Radnička poskytuje Inklúzia sociálne služby v Rehabilitačnom stredisku a Integračnom centre, tiež podporu zamestnávania v chránenej dielni Baliareň.

Citát Chalíla Džibrána „*Chcel by som kráčať so všetkými, ktorí kráčajú. Nechcel by som ostať stáť a iba pozorovať okoloidúci sprievod*“ odzrkadľuje poslanie združenia. Tento výrok je hlavným pilierom združenia a zároveň i inovatívnou tendenciou, ktorá napomáha naplňovať ciele združenia, zadané pri jeho vzniku.

Združenie sa snaží o podporu a realizáciu aktivít, ktoré napomáhajú integrácii a inklúzii ľudí so zdravotným postihnutím či inak znevýhodneným osobám. Podporuje rozvoj inovatívnych modelov

sociálnych služieb, pričom využíva metódy a techniky sociálnej práce, jej odborné činnosti, ktorými sú hlavne bazálne a špeciálne sociálne poradenstvo, sociálna či psychologická diagnostika, vzdelávanie, sociálna rehabilitácia, krízová intervencia a tiež prevencia. Ďalším cieľom je podpora a prehĺbovanie medziludských vzťahov a to na báze rôznorodosti rás, kultúr, hodnôt a i. Združenie iniciuje a podporuje spoluprácu ľudí, skupín, komunít, ktoré majú záujem rozvíjať a obohacovať vlastný spoločenský, duchovný či kultúrny život.

Integračné centrum Podporný kruh bolo zriadené občianskym združením Inklúzia. Podporný kruh ponúka podporné prostredie pre zlepšenie kvality života znevýhodnených skupín, pričom sa kladie dôraz na rozvoj klienta, ktorý je na ceste k nezávislosti a začleneniu na trhu práce.

Ponuka združenia sa orientuje hlavne na rozvoj kvalifikácie a pracovných zručností pre absolventov špeciálnych základných škôl a praktických škôl, ktorí sú najfrekventovanejšími prijímateľmi poskytovanej sociálnej služby.

Realizujú sa **tréningové programy**, ktoré slúžia na rozvoj kľúčových a profesijných zručností osôb so zdravotným postihnutím, ktoré sa nevedia umiestniť na trhu práce, alebo si nevedia udržať pracovné miesto.

Súčasťou ponuky je i vytvorenie podmienok na krátkodobé pracovné terapie, využitie doplnkových programov, zameraných na rozvoj komunikácie a socializácie.

V podpornom kruhu je základné sociálne poradenstvo nevyhnutnou súčasťou poskytovanej sociálnej služby, tak ako pri akejkoľvek sociálnej službe, ktorá je legislatívne ošetrená.

Poskytovanie sociálnej služby v integračnom centre

Služba sa poskytuje podľa individuálnych schopností, potrieb a cieľov prijímateľa sociálnej služby. Deje sa to formou individuálnych rozvojových plánov, ktoré sú výsledným produktom povinného plánovania sociálnej služby, aktualizovaných písomných individuálnych záznamov klientov a následného hodnotenia priebehu poskytovanej sociálnej služby za účasti prijímateľa sociálnej služby.

Cieľom je zvýšiť mieru samostatnosti a schopnosť klienta, aby sa úspešne uplatnil na trhu práce a získal nové pracovné zručnosti. Prostriedkom na dosiahnutie tohto cieľa je dlhodobé vedenie

klienta a efektívne ladené vstupy do samotného procesu pracovnej terapie tak, aby dokázal zvládnuť, samostatne či za asistenčného dohľadu, celú realizáciu požadovaného výrobku.

3. Prijímateľ sociálnej služby

Združenie sa podľa svojich stanov orientuje na klienta so zdravotným postihnutím, na jeho rodinu a taktiež na klienta inak znevýhodneného, či ľudí ktorí sú bez postihnutia, ale majú svoje vlastné momentálne potreby, ktoré nie je možné prirodzeným spôsobom uspokojovať.

Povinnosťou každého poskytovateľa sociálnej služby je vypracovanie a plnenie procedurálnych, personálnych a prevádzkových podmienok, ktoré sú znakom každej kvalitnej sociálnej služby.

Podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby sú hodnotené na základe maximálneho počtu dosiahnutých bodov, pričom sa hodnotí úroveň spracovania a plnenia jednotlivých podmienok kvality a to procedurálnych, personálnych a prevádzkových.

Prijímanie klienta do Podporného kruhu sa realizuje na základe jeho záujmu o poskytovanie danej sociálnej služby a na základe podania písomnej žiadosti Vyššiemu územnému celku a následne uzatvorením písomnej zmluvy o poskytovaní sociálnej služby. V každej zmluve sú dohodnuté jednotlivé podmienky, obsahovo zamerané podľa legislatívnych náležitostí vymedzených podľa druhej hlavy Zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách.

Dokumentácia, evidencia, administratíva a archivácia je nevyhnutnou zložkou sociálnej služby. Klientom centra sa podľa potrieb prehodnocuje a aktualizuje individuálny rozvojový plán, ktorého súčasťou je i program sociálnej rehabilitácie, elektronicky sa vedú informačné písomné záznamy o priebehu poskytovania sociálnej služby. V rámci plánovania sa pracuje na prehľadnom a komplexnom osobnom spise klienta, ktorého súčasťou je sociálna či psychologická diagnostika. Je samozrejmosťou, že dokumentácia klientov je chránená v rámci Zákona 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov.

4. Personálne zabezpečenie IC Podporný kruh

Kapacita IC Podporný kruh predstavuje 5 klientov. Počet zamestnancov Podporného kruhu sa úmerne prispôsobuje počtu klientov, a to v čo najvyššej možnej požadovanej miere. Taktiež u každého zamestnanca sa stanovil primeraný podiel výkonu priamej činnosti s klientom.

5. Činnosť Podporného kruhu

Vzhľadom na nepriaznivú situáciu v súvislosti s pandémiou COVID-19 je treba uviesť, že všetky činnosti boli vykonávané sčasti distančne, alebo bola sociálna služba poskytovaná v domácnosti prijímateľa, prípadne po uvoľnení opatrení sme s klientmi pracovali v upravenom režime, t.j. klienti boli rozdelení do menších skupín, aby sa čo najviac predchádzalo riziku nákazy. Po každom pracovnom dni bola vykonávaná dezinfekcia priestorov podľa nariadení. S klientmi sme opakovane riešili otázky dodržiavania prísnej hygieny v súvislosti s COVID-19.

A. PRACOVNÁ TERAPIA

Pečenie koláčikov, trvanlivého pečiva (cukrár, pekár)

Táto činnosť zahŕňa proces prípravy a následnej výroby pekárskych a cukrárskych výrobkov. Klienti postupne získavali nové zručnosti. Začínali od tých najjednoduchších činností a výsledných produktov až po zložitejšie. Príkladom môžu byť napríklad medovníky, linecké koláče, bezlepková torta, vianočné trubičky, slané oblátky.

Silnou motiváciou a stimulom pre klientov bol predaj týchto výrobkov na rôznych predajno - prezentačných akciách. Táto činnosť posúva klientov k samostatnosti, zlepšeniu zručností, dôslednosti a zodpovednosti.

Šitie textilných výrobkov

Cieľom tejto pracovnej terapie bol rozvoj presnosti, dôslednosti, vytrvalosti, estetického cítenia, kreativity, jemnej motoriky, zručností. Do tejto činnosti sa zapájali klienti s rôznymi stupňami postihnutia a vykonávali také úlohy, ktoré dokázali zvládnuť, ale zároveň tu bola možnosť ich postupného zlepšovania, skvalitňovania výkonu svojej činnosti. Išlo napríklad o vymeriavanie strihu, šitie, plnenie výrobku, dokočovanie výrobku do výsledného stavu.

Šili sa najmä vankúše s rôznymi motívami, textilné zvieratká a hračky, kuchynský textil (chňapky, košíky na pečivo, puzdrá na nožnice), podsedáky, ozdobné srdiečka. So svojimi

výrobkami sa klienti odprezentovali na Radničkých trhoch, veľkonočných i vianočných trhoch, napr. vo firmách SLSP, VÚB, Sberbank, Siemens a Generali, Enel, na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny, Alžbetinom hradnom trhu. Keď sa výrobky podarí predať a ľuďom sa páčia, klienti cítia zmysluplnosť svojej práce.

Upratovanie

Cieľom tejto činnosti bolo naučiť klientov krok po kroku samostatnosti a dôslednosti. Klienti si službu rozdeľovali. Druh tejto pracovnej terapie je veľmi dôležitý pri napredovaní klientov v samoobslužných aktivitách. Zároveň vytvára aj pocit spolupatričnosti a úcty nielen k svojej práci, ale aj k práci svojho kolegu.

B. ZÁUJMOVÁ ČINNOSŤ s cieľom rozvoja sociálnych zručností

Kreatívne techniky

Popis činnosti:

Klienti sa aj s externým pracovníkom venovali pravidelne rozvoju kreativity i manuálnej zručnosti pri tvorivých aktivitách pripravovaných s ohľadom na schopnosti a potreby jednotlivých klientov. Zároveň išlo o aktívny relax, uvoľnenie sa kreatívnym spôsobom a snahu ukázať klientom možnosť aj takto oddychovať.

Pohybová aktivita

Popis záujmovej činnosti:

Cvičenie, pohyb a hry – v interiéri i exteriéri.

Výstupy zo záujmovej činnosti: Precvičenie si tela, práca na kondícií, získanie základných informácií o potrebe pravidelného pohybu, dopĺňané i informáciami o zdravej strave.

Spoločenské hry a aktivity s cieľom rozvoja kognitívnych zručností

Popis záujmovej činnosti:

Ako súčasť popoludňajšieho programu sa klienti venovali rôznym spoločenským hrám, napr. Meno, mesto, zvierá, vec či Pexeso, Domino, pamäťové cvičenia a aktivity na pozornosť. Pri

všetkých týchto aktivitách si klientom nenásilnou a hravou formou rozširovali kognitívne zručnosti.

Pestovanie rastlín v interiéri a úprava okolia v exteriéri s cieľom tréovania pracovnej aktivity

Popis záujmovej činnosti:

Úprava a udržiavanie interiéru a blízkeho exteriéru, sadenie kvetov a okrasných rastlín, denná starostlivosť o kvety v črepníkoch v interiéri, pravidelné zalievanie. V exteriéri starostlivosť o prostredie.

Výstupy z pestovateľskej činnosti:

Klienti sa aktivizovali k zodpovednej, pravidelnej a vytrvalej starostlivosti o rastliny i svoje okolie.

Práca s PC – rozvoj komunikačných zručností

Precvičenie a zopakovanie písania, čítanie a počítanie, a to aj prostredníctvom počítačovej techniky. Zvládanie základnej práce s počítačom, získanie základnej gramotnosti. Práca s Wordom, Excelom. Účelné a cielené vyžitie internetu. Prepisovanie zaujímavých textov, podnetných článkov z internetu.

Výstupy z odbornej činnosti:

Klienti sa zdokonalili v práci s počítačovou technikou, individuálne, získali väčší prehľad, na čo všetko sa počítač a internet dá použiť v praktickom živote.

Komunikačné, sociálne, vzdelávacie popoludnia - rozvíjanie komunikačných, sociálnych zručností, získavanie nových vedomostí

Popis činnosti:

Oboznamovanie sa s pravidlami komunikácie, pravidlami spoločnosti, získavanie poznatkov o bežnom fungovaní napríklad domácnosti, poskytnutí prvej pomoci, telefonovaní, o nakupovaní a pod. Vzdelávanie prebiehalo názorným príkladom, praktickými ukážkami, aktivitami, dopĺňané bolo teoretickými informáciami.

Výstupy z činnosti:

Klienti získali a rozvíjali vedomosti a zručnosti potrebné pre ich samostatné fungovanie, slušné komunikovanie a prejavovanie sa v spoločnosti. Novo získané vedomosti si ujasňovali hraním rolí.

Komunita

Popis ďalšej činnosti:

Komunita je úvod každého dňa v zariadení, priestor na plánovanie aktivít dňa, vyjadrovanie preferencií klientov. Je to priestor na zdieľanie zážitkov, vyslovovanie názorov, riešenie problémov, rešpektovanie druhých, potvrdzovanie a rešpektovanie presne určených pravidiel strediska. Plánujú sa individuálne úlohy v skupine, ktoré vedú klienta k zamysleniu, k novým krokom a slobodným pozitívnym rozhodnutiam, napomáhajúcim sociálnemu rozvoju. Spôsob - komunikácia, aktivity napomáhajúce dosahovaniu daných cieľov.

Výstupy z komunitnej činnosti:

Komunita napomáhala rozvoju sebaujadrenia i základných sociálnych a komunikačných zručností, ako je počúvanie sa navzájom, vyjadrovanie názoru, budovanie skupiny. Klienti spoznávali nové súvislosti, učili sa samostatne uvažovať a premýšľať v rámci svojich intelektuálnych, mentálnych a psychických možností. Diskutovali na rôzne témy a riešili ich osobné problémy, s ktorými sa denne stretávajú. Dokázali sa vzájomne napomínať a povzbudzovať. Ide o pozitívny rozvoj charakteru klienta a individuálne konfrontácie klienta s názormi iných.

C. MOBILITY

Popis činnosti:

Základom mobilit je **aktivizácia klienta**, dôležité je podporiť ho aj vonku, medzi ľuďmi, pomôcť mu stať sa plnohodnotným jedincem v spoločnosti. Mobility sú pre klientov veľmi prínosné, a to hneď z viacerých hľadísk:

1. Klient **spoznáva nové miesta**, pamätihodnosti, turistické destinácie, nadobúda nové vedomosti, rozširujú sa jeho znalosti o okolitom svete (napr. spoznáva rôzne umelecké štýly i diela zahraničných či slovenských umelcov)
2. Dôležitý je tiež **vznik a posilňovanie zručností potrebných na cestu** vlakom, autobusom, električkou... Učí sa, ako sa dopraviť na stanicu, zastávku MHD, nájsť si správne dopravné spojenie, kúpiť si cestovný lístok, nájsť správne nástupište a i.

3. Klient sa tiež učí **komunikácii** s kolegami, kooperácii so skupinou, zodpovednosti (napr. pri plnení zverenej úlohy, dochvilnosti, dodržiavaní dohodnutých pravidiel). Okrem iného musí tiež vedieť viesť konverzáciu s cudzími ľuďmi pri jednotlivých aktivitách, napr. pri kúpe lístka, občerstvenia, učí sa poďakovať, pozdraviť na začiatku i na konci, spýtať sa na potrebné informácie.
4. Dôležitý je i **nácvik samostatnosti** a orientácie (rôzna miera pomoci v závislosti od úrovne zručnosti): návšteva múzeu, doprava domov...
5. V rámci mobility sa **rozvíjajú aj kultúrne návyky klienta**. Spoločne si vyberajú výstavy, predstavenia a pod. podľa ich záujmov, postupne sa rozširuje ich vedomosť o tom, ako sa správať v kine, spoločnosti, na predstavení, v múzeu, aké oblečenie a aká úprava zovňajšku je vhodná v jednotlivých situáciách a na jednotlivých miestach.
6. V neposlednom rade je kľúčová **socializácia** počas mobility (trávenie času s kolegami, upevňovanie kamarátskych vzťahov).
7. Nácvik **rozhodovania sa**: výber predmetu nákupu, kritériá, ktoré sa musia dodržať, účelnosť, estetické cítenie, spätná väzba na vhodnosť k osobe klienta, potrebnosť.
8. Mobility tiež rozširujú obzory v oblasti nácviku **správneho narábania s peniazmi**. Klient spoznáva hodnotu bankoviek i mincí, rozpočtu, upevňuje sa jeho schopnosť hospodárenia s peniazmi (príjmy verus výdaje), šetrenie, dlhodobá spotreba, vlastné peniaze, požičiavanie si a dlhy.
9. Nácvik **obdarovania niekoho** pri príležitosti rôznych sviatkov - Vianoce, narodeniny, meniny. Okrem dávania darčiekov je prínosné vedieť prekvapenia aj prijímať, čím sa podporuje do značnej miery citová väzba medzi ľuďmi.
10. Okrem iného sa tu ešte rozvíjajú **pohybové zručnosti, vôľové vlastnosti** ako sila, výdrž, **zručnosti pre hry a fungovanie v tíme**, vkus, estetické cítenie, vhodnosť oblečenia alebo predmetu a i.

Sebaobslužné úkony

Popis obslužných činností:

Cieľom týchto činností v rámci integračného centra bolo to, aby klient zvládol vybrať si vhodnú kombináciu oblečenia, vrstvenie a správny výber farieb a podporenie hygienických návykov.

Druhou dôležitou činnosťou bolo vedenie klienta k samostatnému zabezpečeniu stravovania sa a riadenie si pitného režimu. Dohľad bol potrebný najmä v otázke prezliekania súkromného

a pracovného oblečenia na prácu i nácvik, ako správne a účelovo využívať telefóny na verejnosti i v súkromí.

Terapeutický výstup:

Klienti si osvojujú spoločenské pravidlá ohľadne osobnej hygieny a úpravy zovňajšku. Sú vedení k samostatnosti v zabezpečení si stravy, potrebného pitného režimu, vhodného oblečenia a pod. Klienti môžu využiť stravovanie v externej jedálni, pričom získavajú a upevňujú si zručnosti a schopnosti ako slušná komunikácia, platenie účtu, odhlásenie obedov, samostatné manažovanie si odberu stravy.

6. Krátkodobé a dlhodobé ciele

Dlhodobým cieľom je priblížiť klienta k čoraz väčšej samostatnosti v rôznych oblastiach života a napomôcť mu k jeho zaradeniu sa v živote i na trhu práce. Dlhodobý cieľ napĺňame krátkodobými cieľmi, dopredu naplánovanými, ale i ako výsledok aktuálnej novej situácie. Sú to napríklad zodpovednosť za konkrétnu činnosť, konkrétne zlepšovanie výkonu pri aktuálne vykonávanej činnosti, dochvilnosť počas dňa, pomoc spoluklientom a pod.

Vhodným prostriedkom pri dosahovaní cieľov je získavanie malých či veľkých zákaziek. Pre klientov Podporného kruhu sú výzvou, realizáciou a nesmiernou pomocou, ktorá má pre klienta obohacujúci charakter. Komplexne sa rozvíja ich osobnosť, vidia výsledky svojej práce aj v spätnej väzbe objednávateľa.

Vypracovala:

Mgr. Alžbeta Padyšáková, sociálny pracovník

PhDr. Viera Záhorcová, štatutárny zástupca

V Bratislave, 2024

